ADVIES ONTWIKKEL - EN INNOVATIEPROJECT

1.1 **Project informatie**			
AANVRAAG:	Proeftuin 2019	**NR:**	352027
AANVRAGER:	Podium Circulair	**BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE:**	22 januari 2019
BEGROTING:	€ 215.844,-	**DATUM ADVIES:**	4 februari 2019
GEVRAAGDE BIJDRAGE:	€ 64.999,-		

1.2 ALGEMEEN

Platform Podium Circulair organiseert manifestaties met als doel de rol van kunstenaars in de opbouw van een circulaire samenleving te versterken. Het bereiken van een circulaire samenleving vraagt namelijk om een cultuuromslag, en creatieven zijn goed in te staat dat tastbaar te maken. In Proeftuin 2019 (tweedaagse pilot eind juni 2019 bij expertisecentrum voor duurzaamheid De Kleine Aarde te Boxtel) wordt een aantal van dit soort projecten gebundeld tot een programma, gecureerd/gemodereerd door maatschappelijk geëngageerd componist Merlijn Twaalfhoven. De verbinding van kunst met maatschappelijke vraagstukken staat hierbij centraal: artistieke verbeelders zijn nodig om anders naar de werkelijkheid te leren kijken.
Proeftuin 2019 wordt ook ingezet in de aanloop naar de Landschapstriënnale 2020 en als try-out voor een toekomstig Van Gogh Festival.
Voor de pitch verschenen Wim Claessen (projectleider Podium Circulair), Merlijn Twaalfhoven (adviseur inhoudelijke programma en artist-in-residence van editie 2019) en Frida Rouppe van der Voort (communicatie en coördinatie Podium Circulair). In het publiek waren stakeholders ruim vertegenwoordigd: onder hen historicus Gerard Rooijakkers.
Het gesprek met de commissie ging onder andere over de artistiek inhoudelijke invulling en soort programmering, de impact en publieksvisie, de onderzoeksvragen en de voor dit project specifieke aard van ondernemerschap.

OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 Het project betreft ontwikkeling of innovatie van een activiteit of product van hoge culturele kwaliteit, door middel van voorbereiding, onderzoek of validatie. Die activiteit of dat product zal zich naar verwachting met ten minste nationale betekenis onderscheiden in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap.

voldoende onder voorwaarde

De commissie kan zich vinden in het tweeledige onderzoekskarakter van dit ontwikkelproject. Enerzijds gaat het om het onderzoeken van verdienmodellen, verbindingen en welke inkomstenstromen geschikt zijn voor een gezond dekkingsplan voor podium Circulair met ingang van 2020. Anderzijds wil men met deze pilot editie de ‘productie van de impact’ onderzoeken. De opbrengst van deze twee lijnen zou zicht moeten geven op de mogelijkheden voor een driejaarlijkse manifestatie in de context van het Van Gogh National Park. Dit zou het onderbouwde onderwerp kunnen zijn van een eventuele vervolgaanvraag.
De commissie vond de projectaanvraag na lezing op sommige (inhoudelijke) punten onvoldoende uitontwikkeld en daardoor te weinig concreet. Mede doordat tijdens de pitch nieuwe aanknopingspunten werden aangereikt en duidelijk werd dat de rol van Merlijn Twaalfhoven geen betrekking heeft op 5 eerder voorgestelde projecten, ontstond voor de adviescommissie gaandeweg helderheid over de focus van de aanvraag in Brabant C-perspectief. Twaalfhoven is eerder een moderator voor groepen die hun houding tegenover de verandering naar een circulaire samenleving willen onderzoeken, dan dat er sprake is van curatorschap. Hierdoor leunt de inhoud meer op een te initiëren proces om mindsets te veranderen (geïllustreerd door de uitspraak van Twaalfhoven dat hij tevreden is over zijn rol als na het festival 25% van de deelnemers zijn baan opzegt), dan op een vastomlijnd, vooraf gedefinieerd cultureel programma.
Voorwaarden scheppen en vertrouwen zijn hierbij belangrijke factoren. De adviescommissie is nieuwsgierig naar deze eigenzinnige en innovatieve aanpak in Proeftuin 2019, die door Twaalfhoven, maar ook door Matthijs Bosman met zijn voorbeeld van culturele interventie in sociale woonwijken, overtuigend werd onderbouwd.

2.2 **Het project getuigt van cultureel ondernemerschap.**

voldoende

In de projectaanvraag kon de adviescommissie lezen dat het traditionele verwerven van subsidies, donaties, inkomsten uit entree en giften de belangrijkste inkomstenbron voor dit project is. Verder worden in de huidige projectbegroting relatief veel eigen uren ingebracht. Tijdens de pitch ontstaat bij de commissie een genuanceerder en gevarieerder beeld van het ondernemerschap. De projecthouder is concreet aan het onderzoeken hoe het bedrijfsleven te betrekken: de combinatie van kunst met ecologie en economie lijkt hiervoor kansen te scheppen. Het blijkt echter lastig om 'gewone sponsors' te vinden en dus wordt ingestoken op waardevolle en duurzame verbinding en partnerschappen met ondernemers, in plaats van vragen om financiële bijdragen.
Over betrekken van het bedrijfsleven voert de projecthouder ook gesprekken met de BOM.
De toespitsing in het Brabant C-project die de commissie duidelijk werd tijdens de pitch kan niet alleen van invloed zijn op het programmabudget, maar ook op de benodigde uren-inzet.

De commissie ziet logica en kansen in de ambitie om crossovers en verbindingen tot stand te brengen met andere sectoren, en waardeert dat. Voor een eventuele vervolgaanvraag is dit essentieel om de impact te kunnen gaan maken die men beoogt. Het ontwikkelproject moet goed worden gebruikt om deze verbindingen te onderzoeken en tot stand te brengen, ook voor de ontwikkeling van een toekomstig business model.

2.3 **De activiteit of het product waar het project op is gericht, heeft het potentieel om duurzaam aan versterking van het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant bij te dragen.**

voldoende

De commissie begrijpt dat in dit project 'ontwerpend onderzocht' wordt hoe impact uit de Proeftuin-aanpak tot stand kan komen. Dit gebeurt door middel van discussiebijeenkomsten, experimentele projecten, manifestaties en (internationale) samenwerking. Zoals eerder onder het criterium 2.1 werd aangestipt, is validatie van deze en de andere onderzoeksvragen van belang voor de ontwikkeling naar een duurzaam karakter van het concept.
Een inhoudelijke doorkijk naar de toekomst wordt duidelijker naarmate Proeftuin 2019 scherper als opmaat naar de Landschapstriënnale van 2020 wordt ingezet en bijdraagt aan de ontwikkeling van expertisecentrum voor duurzaamheid De Kleine Aarde als plaats waar creativiteit en ecologische duurzaamheid elkaar vinden.

2.4 **De activiteit of het product waar het project op is gericht, heeft het potentieel om draagvlak te verwerven in de Brabantse samenleving. Het zal naar verwachting leiden tot cross-sectorale samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties in Brabant en betrokkenheid van afnemers.**

goed

Werkend vanuit De Kleine Aarde in Boxtel als centrale plek, middenin Het Groene Woud (het landelijk gebied in de driehoek Eindhoven - 's-Hertogenbosch - Tilburg), moet het draagvlak voor de ambitie van Podium Circulair groeien als een olievlek. De commissie ondersteunt deze ambitie, die in een eventuele vervolgaanvraag echter steviger onderbouwd zou moeten worden.
Belangrijke samenwerkingspartner is Merlijn Twaalfhoven's digitaal platform Turnclub, waarmee in ieder geval al zo'n 500 belangstellenden worden bereikt.
Het pleidooi over de 'cultural commons' - de dragende gemeenschappen in Brabant - van Gerard Rooijakkers tijdens de pitch droeg positief bij aan het beeld van de inzet om voor de doelen van Podium Circulair aan te haken bij 'grassroots' burgerschap en dat (weer) te stimuleren. De adviescommissie vond zijn betoog op dit punt verhelderend, en ziet de opbrengst van dit streven met belangstelling tegemoet in de resultaten van het project.

2.5 **Het project zoekt aansluiting bij de ambitie van de provincie Noord-Brabant om tot de top van de industriële kennis- en innovatieregio's te komen.**

voldoende

Het concept dat ten grondslag ligt aan Podium Circulair, en daardoor ook pilot Proeftuin 2019 kenmerkt, is in de ogen van de commissie innovatief te noemen. De noodzaak voor ontwikkeling naar een circulaire samenleving wordt steeds breder onderkend. Een verwant thema als biobased economy is een topsector in het provinciaal beleid, maar dat wordt ook gekenmerkt door een breder streven naar verhoging van duurzaamheid in de samenleving. In de wijze waarop Podium Circulair hieraan wil bijdragen - door kunstenaars kritisch te laten reflecteren en bijvoorbeeld door middel van co-creatie – ziet de commissie in ieder geval een overtuigende aanzet om aan te sluiten bij de Brabantse ambitie als topregio. Dergelijk streven is ook zichtbaar in andere Brabant C-projecten, zoals Gesamtwerk Mengfabriek in Den Bosch rond circulair bouwen vanaf de ontwerpfase; wellicht een interessante partner voor Podium Circulair.

2.6 ADVIES

Het trackrecord van de organisatoren, de actualiteit en door het project te creëren kansen op maatschappelijke inbedding van het thema verdienen in de ogen van de adviescommissie een kans. Ze kijkt uit naar de opbrengst van de aan de orde gestelde onderzoeksvragen, de impact en verdere strategie richting verdienmodellen en commitment van bedrijfsleven en andere stakeholders; als opbrengst van het huidige project en als impuls naar een blijvend veranderingsproces in een eventuele vervolgaanvraag voor een (inter-) nationaal project.
Meer inhoudelijk ziet de adviescommissie de urgentie en waarde van Proeftuin 2019 om bij het vraagstuk van circulaire economie en ecologie, cultuur en kunstenaars te betrekken om mensen tot een andere mindset te brengen. In de uitleg van Merlijn Twaalfhoven tijdens de pitch over de organische wijze waarop specifieke content moet gaan ontstaan tijdens zijn artist-in-residence, ziet de commissie een helder verwoorde artistieke visie, eerder gericht op social design dan op traditioneel curatorschap, wat niet wegneemt dat hij ook een beeld kan geven van in te zetten kunstenaars.
Op basis van de duidelijkere toespitsing van het Brabant C-project tijdens de pitch ten opzichte van de ingediende aanvraag, adviseert de commissie het fondsbestuur de projecthouder te vragen om een hierbij passend activiteitenpakket te omschrijven, met een bijpassende nieuwe begroting.
De verwachting hierbij is een reëel pakket van projectactiviteiten, concreet en zonder ruis van verwante activiteiten en ureninzet die niet bij het door Brabant C te ondersteunen project horen, gekoppeld aan de aanpak van Twaalfhoven plus het onderzoeks-aspect van het project.
Naar aanleiding van deze toespitsing kan het fondsbestuur dan de hoogte van de bijdrage bepalen. Indien gewenst geeft de commissie daarbij graag advies.

2.7 SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

Bert Dirrix (voorzitter)
Peter Brouwers
Jacki Dodemontova
Pietjan Dusee
Eduard van Regteren Altena

secretaris: Geert Lenders

2.8 Disclaimer

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.